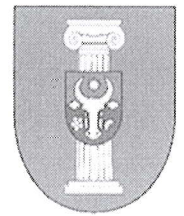

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 346/25

mun. Chișinău

28 octombrie 2021

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Cristina PRISACARI, examinând materialele controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese inițiat în privința dlui Alexandru SANDU, primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani, [REDACTED] în temeiul art. 19 lit. b), lit. g) și art. 38 din Legea *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* nr. 132/2016,

CONSTATĂ:

La 02.03.2021 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. R-219/21, care la data de 13.04.2021 a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*.

Ulterior, la data de 17.03.2021 în cadrul Autorității a fost înregistrată sesizarea nr. R-280/21 cu privire la unele completări la petiția anterioară care a fost conexată la dosarul de control.

Subsecvent, la data de 19.03.2021 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a parvenit alte două sesizări cu conținut identic înregistrat cu nr. 2454 și respectiv cu nr. R-293/21 de la Centrul Național Anticorupție, Direcția Generală Teritorială Nord, cu privire la încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Alexandru SANDU, primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani, ambele fiind conexate la dosarul de control inițiat.

Potrivit sesizării, dl Alexandru SANDU, primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani ar fi încălcat regimul juridic al conflictelor de interese prin luarea deciziilor și semnarea, autorizarea actelor în privința GT „[REDACTED]” și GT „[REDACTED]”, care aparțin feciorilor dlui Alexandru SANDU primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani. Petiționarul menționează că ambele Gospodării Țărănești în perioada anului 2019, 2020 au primit subvenții de la Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură pentru paguba produsă de secetă și pentru procurarea tehnicii agricole, toate actele înaintate în acest sens au fost semnate, autorizate de către dl Alexandru SANDU, primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani.

La fel dl Alexandru SANDU ar fi încheiat/semnat un contract de chirie cu Asociația de Economii și Împrumut „Hiliuți-Rîșcani” pentru alocarea spațiului în incinta imobilului care aparține cu drept de proprietate primăriei. Administratorul Asociației de Economii și Împrumut „Hiliuți-Rîșcani” este dna [REDACTED], care în raport cu dl Alexandru SANDU deține calitatea de persoană apropiată „soție”.

În urma examinării sesizării, inspectorul de integritate a constat că aceasta corespunde condițiilor de formă și conținut stabilite de art. 75 alin. (1) din Codul Administrativ al RM.

În cadrul procedurii de verificare prealabilă a sesizării, în conformitate cu prevederile art. 31 alin. (1) și art. 37 alin (2) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate a întocmit la data de 28.04.2021 Procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 273/25, prin care a dispus inițierea procedurii de control privind eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese în privința dlui Alexandru SANDU, primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani.

La data de 07.05.2021, în adresa dlui Alexandru SANDU a fost expediată scrisoarea nr. 04-25/2276 prin care a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, precum și despre drepturile de care beneficiază în conformitate cu art. 33 din Legea 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, în calitate de persoană supusă controlului. Avizul poștal nr. DS8001607258AS din 13.05.2021 a confirmat recepționarea de către dl Alexandru SANDU a informației privind inițierea procedurii de control.

Conform art. 20 alin. (1) lit. a) - d), art. 32 alin. (3)-(5) și art. 37 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, inspectorul de integritate este competent să investigheze și să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care fac obiectul procedurii fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, consultă datele din Registrele informaționale de stat, precum și solicită autorităților competente informații și documente necesare desfășurării controlului.

Potrivit datelor generate de sistemul informațional *e-Integritate*, se confirmă faptul că dl Alexandru SANDU, primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani, deține calitatea de subiect al declarării averii și a intereselor personale conform art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, ca urmare a deținerii funcției de demnitate publică, primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani, prevăzute în anexă la Legea 199/2010 *cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică*. La fel, se adeverește faptul că dna [REDACTAT] obține venituri salariale din activitatea desfășurată în cadrul Asociației de Economii și Împrumut Hiliuți-Rîșcani.

În urma consultării "*Registrului de Stat al Populației*" s-a stabilit că dl Alexandru SANDU este soțul dnei [REDACTAT] iar [REDACTAT] și [REDACTAT], sunt feciorii (copii) dlui Alexandru SANDU, astfel confirmându-se relațiile de persoane apropiate.

Subsecvent, luând act de aspectele semnalate de petent, de calitatea de subiect al declarării și de obligația dlui Alexandru SANDU de a respecta regimul juridic al conflictelor de interese inspectorul a stabilit existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese în cazul luării deciziilor și semnării actelor administrative și juridice în privința persoanelor apropiate a „soției” și a „copiilor”.

Deci, în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, în exercitarea mandatului de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani, dl Alexandru SANDU a avut obligația să respecte principiile generale de evitare a conflictelor de interese prevăzute de art. 11 din Legea nr. 133/2016 prin servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, asigurarea transparenței și controlului public al activității, precum și responsabilitatea individuală și exemplul personal.

Astfel, sub aspect procedural pentru realizarea atribuțiilor de control și în vederea acumulării materialului relevant, au fost solicitate informații și documente de la entități publice și private înregistrate pe teritoriul RM. Totodată, pentru realizarea controlului a fost

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.legis.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelicarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

consultat cadrul legal general și special aplicabil statutului funcției și perioadei supuse controlului.

Urmare analizei informațiilor acumulate și documentelor recepționate rezultă că:

Materialele Comisiei Electorale Centrale denotă că dl Alexandru SANDU deține consecutiv două mandate de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani, fiind ales în cadrul alegerilor generale din 14 iunie 2015 și 20 octombrie 2019, iar mandatele i-au fost validate prin hotărârile Judecătoriai Rîșcani din 29 iunie 2015 și a Judecătoriai Drochia (sediul Rîșcani) din 27 octombrie 2019.

Prin urmare, dl Alexandru SANDU deține calitatea de subiect al declarării conform art. 3, alin. (1) lit. a) din Legea 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, fiind persoană cu funcție de demnitate publică a cărei se aplică prevederile Legii 199/2010 *cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică*, ale Legii 436/2006 *privind administrația publică locală* și ale Legii 768/2006 *privind statutul alesului local*.

Potrivit documentelor prezentate de primăria s. Hiliuți, r-nul Rîșcani, în Registrul Gospodăriilor Țărănești, GȚ „[REDACTAT] s. Hiliuți” c [REDACTAT] este administrată de către [REDACTAT], iar dl [REDACTAT] este fondatorul GȚ [REDACTAT] [REDACTAT]” [REDACTAT] de la înregistrare și până la moment alți membri nu au fost înregistrați.

Analizând documentele recepționate de la Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cu privire la obținerea subvențiilor de către GȚ [REDACTAT]” și GȚ [REDACTAT]” în perioada 2019 – 2021, ultimele au beneficiat de suport financiar oferit de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

Mai întâi de toate, inspectorul de integritate notează că, potrivit Hotărârii de Guvern nr. 455/2017 *cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural*, în conformitate cu pct. 7 al Regulamentului privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor FNDAMR, stipulează că sunt pasibili de subvenționare producătorii agricoli, grupurile de producători care au efectuat investiția ce corespunde domeniilor de acțiune aferente fiecărei măsuri de sprijin financiar și care:

- 1) au la bază un plan de afaceri care demonstrează eficiența proiectului realizat pentru cererile de obținere a subvențiilor ce depășesc 500 mii lei;
- 2) au procurat bunuri obiect al investiției eligibile de la furnizori și distribuitori;
- 3) nu au restanțe la momentul depunerii cererii de subvenționare la achitarea impozitelor și taxelor față de bugetul public național;
- 4) dispun de apartenență la una dintre asociațiile producătorilor agricoli cu profil general sau ramural;
- 5) dovedesc, prin acte confirmative, realizarea investiției (facturi, ordine de plată, acte de dare în exploatare);
- 6) nu sînt incluși în Lista de interdicție a beneficiarilor de subvenții și nu sînt în proces de insolvență sau lichidare;
- 7) sînt deținători legali ai bunurilor imobile în/pe care se efectuează investiția și proprietari ai bunurilor mobile ce constituie obiect al investiției.

Astfel, GȚ „[REDACTAT] s. Hiliuți” conform Cererii de acordare a sprijinului financiar în anul 2019 depusă la data de 25.10.2019, pentru procurarea tehnicii/utilajului tehnologic conform fișei de calcul pe măsura de sprijin 1.3 „Creșterea

competitivității sectorului agroalimentar prin restructurare și modernizare” din 17.03.2020 i-a fost calculat/autorizat suma de **30 875** lei.

Potrivit datelor oficiale ale AIPA, la data de 13.02.2020 a fost calculată și confirmată suma de **3 634** lei, pentru măsura de sprijin 1.7 ”Stimularea creditării producătorilor agricoli de către băncile comerciale și instituțiile financiare nebancale”.

Conform Cererii de acordare a sprijinului financiar în anul 2020, depusă la data de 15.05.2020, pentru procurarea tehnicii/utilajului agricol convențional, potrivit fișei de calcul pentru măsura de sprijin 2.4 „Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului No-Till și Mini-Till” GT „[REDACTAT] s. Hiliuți” i-a fost autorizată suma de **107 415** lei.

Ulterior, la data de 26.10.2020 GT „[REDACTAT] s. Hiliuți” a mai depus o Cerere de acordare a sprijinului financiar în anul 2020, iar potrivit fișei de calcul pentru măsura de sprijin 1.7 ”Stimularea creditării producătorilor agricoli de către băncile comerciale și instituțiile financiare nebancale” la 06.05.2021 a beneficiat de **88 054** lei.

La fel, GT „[REDACTAT] s. Hiliuți” la data de 15.05.2020 a mai depus o Cerere de acordare a sprijinului financiar în anul 2020, iar conform fișei de calcul pentru măsura de sprijin 1.3 „Stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional” a beneficiat de **284 908** lei.

GT „[REDACTAT] s. Hiliuți” a mai obținut ajutor umanitar (motorină) pentru diminuarea consecințelor secetei din 2020 destinat suportului agricultorilor afectați de secetă, conform Certificatului de confirmare nr. 220 din 18.03.2021 și Actului de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de calamitățile naturale pentru suprafața totală de 78 ha.

Respectiv, reieșind din materialele acumulate în cadrul controlului s-a stabilit că dl Alexandru SANDU în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu în calitate de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani în perioada supusă controlului 2018 – 28.04.2021(data inițierii controlului) a examinat cereri, a fost chemat să ia decizii și să semneze/încheie în situație de conflict de interese, mai multe acte administrative și juridice relevante controlului care vizează persoana apropiată „copilul”, dl [REDACTAT], după cum urmează:

- Certificatul de înregistrare a gospodăriei țărănești (de fermier) „[REDACTAT] Alexandru s. Hiliuți”;
- Fișa de înregistrare a gospodăriei țărănești (de fermier) „[REDACTAT] s. Hiliuți” din 21.05.2018;
- Certificatul prin care se confirmă că GT „[REDACTAT] s. Hiliuți” prelucrează teren agricol;
- Extras din registrul gospodăriilor țărănești nr. 447 din 27.06.2018;
- Certificat de confirmare nr. 220 din 18.03.2021;
- Actul de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de calamitățile naturale din 14.08.2020;
- Certificat de confirmare nr. 831 din 03.12.2020;
- Actul de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de calamitățile naturale;
- Certificat nr. 653 din 19.10.2020 prin care se confirmă că GT „[REDACTAT] s. Hiliuți” în anul 2020 arendează de la deținătorii de terenuri/cote;
- Contractul de arendă a terenurilor nr. 2 din 10.10.2018 încheiat cu dl [REDACTAT] Alexandru.

GT „[REDACTAT] s. Hiliuți”, înregistrată la data de 07.02.2018 conform Certificatului de înregistrare, la fel a beneficiat de sprijin financiar în perioada anului 2019, la data de 18.10.2019, conform fișei de calcul pentru măsura 1.3 „Creșterea competitivității sectorului agroalimentar prin restructurare și modernizare” i-a fost acordată suma de **80 500** lei.

La data de 13.02.2020 GT „[REDACTAT] s. Hiliuți”, conform fișei de calcul pentru măsura de sprijin 1.7 „Stimularea creditării producătorilor agricoli de către băncile comerciale și instituțiile financiare nebancale” a beneficiat de **4 700** lei, iar ulterior pentru aceeași măsura 1.7 la data de 13.05.2021 ia fost calculată și autorizată spre plată suma de **25 763** lei.

Conform certificatului de confirmare nr. 832 din 03.12.2020 și Actului de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de calamitățile naturale, GT „[REDACTAT] s. Hiliuți” a obținut compensații parțiale a prejudiciului cauzat de seceta din anul 2020 la cultura de porumb în sumă de **5 854** lei.

GT „[REDACTAT] s. Hiliuți” a mai obținut ajutor umanitar (motorină) pentru diminuarea consecințelor secetei din 2020 destinat suportului agricultorilor afectați de secetă, conform Certificatului de confirmare nr. 221 din 18.03.2021 și Actului de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de calamitățile naturale pentru suprafața totală de 22 ha.

În acest sens, dl Alexandru SANDU în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu în calitate de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani a examinat cereri, a fost chemată să ia decizii și să semneze/încheie în situație de conflict de interese, mai multe acte administrative și juridice relevante controlului care vizează persoana apropiată „copilul”, dl [REDACTAT], după cum urmează:

- Certificatul de înregistrare a gospodăriei țărănești (de fermier) „[REDACTAT] s. Hiliuți”;
- Fișa de înregistrare a gospodăriei țărănești (de fermier) „[REDACTAT] s. Hiliuți din 07.02.2018”;
- Certificatul prin care se confirmă că GT „[REDACTAT] s. Hiliuți” prelucrează teren agricol cu suprafața de 22 ha din 18.09.2020;
- Certificat de confirmare nr. 221 din 18.03.2021;
- Actul de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de calamitățile naturale;
- Certificat de confirmare nr. 832 din 03.12.2020 prin care se certifică faptul că GT „[REDACTAT] s. Hiliuți” deține și prelucrează în fapt suprafețe de teren însămânțate cu porumb;
- Actul de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de calamitățile naturale din 14.08.2020.

Prin urmare dl Alexandru SANDU în calitate de primar al s. Hiliuți r-nul Rîșcani și în calitate de membru al Comisiei pentru Situații Excepționale, având interes personal a semnat/avizat mai multe acte administrative și juridice în privința GT „[REDACTAT] s. Hiliuți” și GT „[REDACTAT] s. Hiliuți” și a favorizat care sunt conduse/administrate de „copii” dlui Alexandru SANDU.

Au fost solicitate actele administrative și/sau juridice emise/semnate între primăria s. Hiliuți r-nul Rîșcani și Asociația de Economii și Împrumut „Hiliuți-Rîșcani”, fiind anexat doar Contractul de dare în arendă a proprietății publice nr. 4 din 01.02.2005 care a fost semnat/încheiat între primarul s. Hiliuți r-nul Rîșcani, dl [REDACTAT] și Asociația de

Economii și Împrumut „Hiliuți-Rîșcani” în persoana dnei [REDACTED]. Din cele menționate în scrisoarea de însoțire, Contractul nu a fost prelungit sau reziliat cu acordul în scris al ambelor părți.

Prin prisma regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate a stabilit:

În sensul definit de Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*:

conflictul de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, *conflictul de interese real* apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (4), (5) în cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat:

- să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află;
- să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Subsecvent, art. 12 alin. (7) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale* prevede că primarii și alți conducători ai organizațiilor publice sînt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.legislatie.ro, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit de lege.

În context, dl Alexandru SANDU a avut obligația să informeze Autoritatea Națională de Integritate despre situația de conflicte de interese reale în care sa aflat, imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, precum și obligația să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită acte administrative și să nu încheie acte juridice până la primirea opțiunii de soluționare a conflictului de interese.

Iar, conform art. 12 alin. (10) din Legea supra menționată, *conflictul de interese consumat* reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor de declarare și soluționare.

Prin urmare, din cele supra menționate denotă că în perioada 2018-2021 dl Alexandru SANDU s-a aflat în multiple situații de conflict de interese real, determinate de interesul personal rezultat din relația cu persoanele apropiate ”copii”.

Din informațiile prezentate de primăria s. Hiliuți, r-nul Rîșcani rezultă că în Registrul declarațiilor cu privire la conflictele de interese de către dl Alexandru SANDU în exercitarea mandatului de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani nu au prezentate declarații cu privire la conflictele de interese reale.

În același context, potrivit Registrului declarațiilor cu privire la conflictele de interese, ținut de Autoritatea Națională de Integritate, pe parcursul exercitării mandatelor de primar al s. Băxani r-nul Soroca (în perioada 14.06.2015 – până în prezent), nu au fost înregistrate Declarații cu privire la conflictele de interese reale declarate de către subiectul declarării, dl Alexandru SANDU. Este de remarcat faptul că Registrul declarațiilor cu privire la conflictele de interese a fost creat și pus în aplicare în luna august 2018, însă în cazul în care subiectul controlului ar fi depus Declarația cu privire la existența conflictelor de interese reale în termenul și modul stabilit expres de lege, chiar dacă la momentul depunerii Declarației acest Registru nu era creat, ulterior după ce a fost implementat, Declarația subiectului ar fi fost introdusă în Registrul respectiv. În consecință, lipsa în Registrului declarațiilor cu privire la conflictele de interese a informației (declarației scrise) despre declararea de către subiectul controlului a conflictelor de interese constituie o consecință a nedeclarării acestor situații de conflict de interese în condițiile legii.

Din aceste considerente, inspectorul remarcă că dl Alexandru SANDU în exercitarea mandatului de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani a încălecat prevederile art. 12 alin. (4)-(7) din Legea 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*.

Conform art. 14 alin. (2)-(4) din Legea nr. 133/2016, până la primirea opțiunii de soluționare a conflictului de interese dl Alexandru SANDU a avut interdicția întreprinderii oricărei acțiuni pe cauza dată și obligația de a soluționa conflictele de interese prin abținere de la luarea deciziei și semnarea, încheierea actelor administrative și juridice în privința persoanelor apropiate vizate.

Astfel, inspectorul notează că, conform materialelor controlului, dl Alexandru SANDU nu s-a conformat rigorilor legii, nu s-a abținut de la luarea deciziilor și de la semnarea, încheierea actelor administrative și juridice în privința „copiilor” a [REDACTAT] și a dlui [REDACTAT], prin ce a admis consumarea conflictelor de interese în sensul art. 12 alin. (10) din Legea 133/2016.

Din aceste considerente, se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Alexandru SANDU, primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani prin nedeclarare și nesoluționare conformă a conflictelor de interese reale apărute în perioada respectivă.

Punctul de vedere al persoanei supuse controlului

În conformitate cu alin. (3), art. 37 al Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, la 17.08.2021 prin scrisoarea nr. 04-25/4656, dlui Alexandru SANDU i-a fost solicitat prezentarea punctului de vedere, iar la 12.10.2021 aceasta a prezentat poziția sa înregistrată cu nr. 9725. În punctul de vedere se menționează:

„Eu, subsemnatul Alexandru SANDU, primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani Vă prezint punctul de vedere reieșind din cele indicate în invitația remisă la nr. 04-25/4656 din 17.08.2021.

Pot să vă comunic că am transmis în calitate de tată, nu de primar terenurile de pământ ce îmi aparțin cu drept de proprietate în nr de 10 loturi suprafața totală a terenurilor fiind de 7,2760 ha, iscălindu-mă nu în calitate de primar ci de persoană fizică pe contractul nr. 2 din 10.10.2018. Aceste bunuri nu aparțin Primăriei satului Hiliuți ci mie și soției, care au fost transmise fiului meu [REDACTAT] pentru a activa în țară și nu a pleca peste hotare. Reieșind din legislația în vigoare în acest caz nu există nici un conflict de interese, fiindcă aceste terenuri care îmi aparțin, au fost transmise fiului pentru a fi prelucrate și a-și începe o activitate în comunitate.

Pe acest contract există ștampila primăriei, deoarece conform prevederilor pct. 3-4 din Hotărârea Guvernului nr. 228/2019 Regulamentul privind modul de ținere a registrelor contractelor de arendă, contractul de arendă se înregistrează în registrul ținut de primăria localității în a cărei rază teritorială se află terenul sau alt bun agricol arendat.

În conformitate cu prevederile Legii cu privire la registre nr. 71/2007 registrul se instituie de către autoritatea publică locală.

În ceea ce privește semnarea actelor privind Declarația de constituire a Gospodăriei Țărănești, Fișa de înregistrare a gospodăriei, Certificatele de înregistrare au fost semnate de primar, deoarece așa prevede Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier) potrivit art. 13 alin. (1), gospodăria țărănească va fi înregistrată de către fondatorul ei la primăria unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi în a cărei hotare el deține teren. În unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi, cererea de înregistrare a gospodăriei țărănești se prezintă primăriei alese de fondator.

La fel nu există conflicte de interese în cazul de față, deoarece terenurile nu aparțin primăriei s. Hiliuți, fiul meu și-a înregistrat dreptul de a activa ca orice altă persoană din localitate, eu din contra m-am gândit că va servi ca exemplu pentru alți tineri pentru a nu părăsi țara.

Privitor la certificatul de confirmare, însuși certificatul nominalizat conține următoarele date: codul fiscal al întreprinderii, suprafețele prelucrate și însămânțate. Ca primar am reconfirmat aceste date care se află în Certificatul de înregistrare a Gospodăriei Țărănești și respectiv datele din Fișa cadastrală și cele prezentate la Biroul de statistică raional.

În ceea ce privește Actul de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de calamitățile naturale, actul a fost emis în comun de către Comisia de Situații excepționale, raionale, de către Direcția Agricultură și Alimentație din cadrul Consiliului raional Rîșcani cât și a primăriei s. Hiliuți. Mi-am aplicat semnătura după ce au fost aplicate semnăturile de către ceilalți membri ai comisiei, pe toate actele prezentate de toți agenții economici

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal nr. 2022/2023 în conformitate cu art. 10 din Legea nr. 677/2002, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

inclusiv și fii mei. Concluzionând cele expuse mai sus, pot să vă informez că nici un bun din cadrul primăriei s. Hiliuți nu a fost deținut de fiii mei și nici un contract nu a fost semnat pe careva bunuri, nu s-au creat prejudicii persoanelor fizice, nu sa pus interesul personal mai presus de cel public. Repetat menționez că au fost tratați egal toți cetățenii care s-au adresat primăriei privind semnarea certificatului de înregistrare GȚ, eliberarea certificatelor privind suprafața terenurilor agricole prelucrate privitor la semnarea actelor de confirmare a pagubelor cauzate de calamitățile naturale. Nu au fost acordate careva avantaje GȚ „[REDACTAT]” și GȚ „[REDACTAT]” și în același timp să fie în dauna altor persoane sau statul. Ei fiii mei nu au participat la licitații, nu li s-au vândut sau dat careva bunuri în arendă care aparțin primăriei. Aplicarea semnăturii de primar s-a înfăptuit numai pe acte normative cu îndeplinirea obligațiilor impuse de lege. Din punctul meu de vedere nu a existat la momentul semnării acestor acte a conflictului de interese, ci a fost respectată legislația în vigoare fără a pricinui pagube averii statului.

Dacă au fost comise unele abateri, le consider neînsemnate și nu au fost făcute intenționat, dar din insuficiență de cunoștințe juridice”.

Aprecierea inspectorului de integritate:

Analizând explicațiile dlui Alexandru SANDU prin prisma cadrului legal și materialul probatoriu disponibil, inspectorul de integritate reține că necunoașterea unor exigențe nu prezintă o scuză plauzibilă întru justificarea eliberării de răspundere generată de încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese stabilit în prezentul control, în contextul în care dl Alexandru SANDU avea obligația să se conformeze prevederilor art. 12 alin. (4), (5) și (7) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*.

În rezultatul controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese, urmare a examinării în ansamblu a tuturor circumstanțelor de fapt constatate în baza materialelor acumulate, având în vedere cadrul legal pertinent ce guvernează speța, inspectorul de integritate a identificat elemente constitutive ale încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, în sensul definit de *Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale*, de către dl Alexandru SANDU, în perioada exercitării mandatului de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani.

Generalizând cele menționate supra și a examinării sub toate aspectele și în mod obiectiv materialul probatoriu administrat, inspectorul de integritate conchide încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Alexandru SANDU, primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani prin:

nedeclararea în modul stabilit de art. 12 alin. (3)-(4) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale* a conflictelor de interese în care s-a aflat în perioada 2018 – 2021 în care deținând calitatea de subiect al declarării, în perioada exercitării mandatului de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani și având interes personal rezultat din relația cu persoanele apropiate „copii”, a fost chemat să examineze cereri, să ia decizii și să semneze/încheie în privința acestora mai multe acte administrative și juridice (menționate supra).

nesoluționarea în modul stabilit de art. 14 alin. (3) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale* a conflictelor de interese în care sa aflat în perioada 2018 – 2021 în care deținând calitatea de subiect al declarării, în perioada exercitării mandatului de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani și având interes personal rezultat din relația cu persoanele apropiate „copii”, a fost chemat să examineze cereri, să ia decizii și să

semneze/încheie în privința acestora mai multe acte administrative și juridice, prin ce a influențat exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor de serviciu.

admiterea conflictelor de interese consumate în situația în care, având calitatea de subiect al declarării, în perioada exercitării mandatului de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani și având interes personal rezultat din relația cu persoanele apropiate „copii”, a examinat cereri, a luat decizii și a semnat/încheiat acte administrative și juridice în privința acestora, cu încălcarea dispozițiilor legale de declarare și soluționare conformă a conflictelor de interese reale.

Din aceste considerente, inspectorul reține că, în acțiunile/inacțiunile dlui Alexandru SANDU sunt prezente elementele faptice ale încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, prin nedeclarare și nesoluționare în termenele și modul stabilit de lege.

Potrivit art. 23 alin. (1) al Legii nr. 133/2016, încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspundere disciplinară, contravențională, civilă sau penală, după caz.

Subsidiar, alin. (4) al aceluiași articol prevede că fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

Totodată, constatarea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, determină aplicarea interdicției prevăzute la art. 23 alin. (6) al Legii nr. 133/2016 de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani, cu înscrierea în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

În aceeași ordine de idei, conform art. 39 alin. (2) al Legii 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare a încălcării regimului juridic al conflictelor de interese rămâne definitiv, urmează să fie sesizat organul competent responsabil de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului persoanei care a emis/adoptat actul administrativ sau juridic, sau a luat ori a participat la luarea deciziilor cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictele de interese.

Consultând legislația specială, și anume art. 5 alin. (4) lit. a¹) din Legea nr. 768/2000 *privind statutul alesului local*, mandatul de primar încetează înainte de termen în caz de *stabilire prin actul de constatare rămas definitiv, a emiterii/adoptării de către acesta a unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese.*

Concomitent, art. 28 alin. (2) lit. d¹) din Legea nr. 436/2006 *privind administrația publică locală* prevede că, mandatul primarului încetează înainte de termen *în caz de stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a emiterii/adoptării de către acesta a unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese.*

Conform prevederilor art. 19 lit. b) și art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* nr. 132/2016, controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese se efectuează de către inspectorul de integritate, iar în urma

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.ondp.ro, a căror divulgație poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

controlului, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis un act administrativ, cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

În baza celor expuse, exercitând dreptul discreționar în conformitate cu prevederile art. 19, 20, art. 35, art. 36, art. 38 alin. (1) lit. a) și art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, inspectorul de integritate,

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Alexandru SANDU, primar al s. Hiliuți r-nul Rîșcani, manifestat prin nedeclararea și nesoluționarea conflictelor de interese reale și admiterea conflictelor de interese consumate în cazul luării deciziilor și semnării/încheierii actelor administrative și juridice în privința persoanelor apropiate „copii” în exercitarea mandatului de primar, în circumstanțele descrise în prezentul act.
2. Din momentul în care Actul de constatare rămâne definitiv, în termen de 5 zile se sesizează organul competent în vederea declanșării în privința dlui Alexandru SANDU procedura de revocare a mandatului de primar al s. Hiliuți r-nul Rîșcani.
3. Se decade dl Alexandru SANDU din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, inclusiv funcția de primar cu excepția celor electorale, pe o perioadă de 3 ani, de la data revocării mandatului sau de la data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.
4. Se înscrie dl Alexandru SANDU în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică de la data revocării mandatului sau de la data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.
5. Se aduce la cunoștința dlui Alexandru SANDU prezentul act de constatare și se informează despre dreptul de a fi contestat în instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la primirea acestuia, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, str. Kiev 3, mun. Chișinău.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Cristina PRISACARI